

هیأت وزیران

در جلسه ۱۰ / ۳ / ۱۳۹۶ به پیشنهاد مشترک شماره ۱۱۶۷۲۱۰ مورخ ۲۴ / ۲ / ۱۳۹۶ سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه اجرایی بندهای (الف)، (ب)، (ج)، (د) و (ح) تبصره (۵) و بند (و) تبصره (۱۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی بندهای (الف)، (ب)، (ج)، (د) و (ح) تبصره (۵) و بند (و) تبصره (۱۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور.

ب - بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

پ - سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار.

ت - بانی / ناشر: وزارت امور اقتصادی و دارایی، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شرکت‌های وابسته به وزارت خانه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، ورزش و جوانان، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت،معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان‌های انرژی اتمی ایران و میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته که حسب مورد بانی / ناشر اوراق مالی اسلامی هستند.

ث - طرح: طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی با اولویت اجرای پروژه‌ها و طرح‌های میدانی نفت و گاز مشترک با همسایگان و مهار آب‌های مرزی، طرح‌های حمل و نقل به ویژه ریلی با اولویت مطالعه طرح و اجرای خط سواحل مکران - سراوان و استان خراسان رضوی و وسایط نقلیه برقی، مسکن و توسعه شهری و روستایی، طرح‌های آبرسانی و تأمین آب شرب و کشاورزی و احیای قنوات، احداث و تکمیل طرح‌های آب شیرین کن، تکمیل شبکه جمع آوری و انتقال فاضلاب، طرح‌های زیربنایی آب و خاک (زهکشی)، تصفیه خانه‌های آب و فاضلاب، نیروگاه‌های برق با اولویت طرح (پروژه) های با بازدهی (راندمان) بالا مانند تولید همزمان برق و آب شیرین و برق و گرما (۱۰۰۰) شبکه‌های انتقال و توزیع برق، تولید انرژی‌های نو و تجدیدپذیر، احداث و تکمیل طرح‌های نیمه تمام ورزشی، اجرای طرح‌های ساماندهی دانشگاه‌ها، احداث، تکمیل و تجهیز دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها و پژوهشکده‌ها، پارک‌های علم و فناوری، خوابگاه‌ها و بیمارستان‌های نیمه تمام وزارت خانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری، تبدیل گاز به فرآورده‌های شیمیایی و مقابله با ریزگردها، شرکت‌های کشاورزی و دامپروری با اولویت مناطق محروم و کمتر توسعه یافته متقاضی استفاده از اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰ - و طرح‌هایی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

ج - اوراق مالی اسلامی : اوراق بهادار
اسلامی با نام یا بی نام که به موجب قانون و مقررات مریبوط یا مجوز بانک مرکزی و یا سازمان به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین منتشر می شود و شامل اوراق مشارکت، صکوک و استناد خزانه اسلامی است.

^۱ اوراق مشارکت: اوراق بهادر اسلامی که تابع قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت - مصوب ۱۳۷۶ - و آینین نامه اجرایی آن و یا قانون بازار اوراق بهادر جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - است.

۲- صکوک اسلامی : نوعی اوراق بهادار که طبق قوانین و مقررات و یا براساس دستورالعمل های مصوب سازمان و یا بانک مرکزی منتشر می شود ، نظیر صکوک اجاره و صکوک استصناع .

^۳- اسناد خزانه اسلامی : مطابق تعريف مقرر در آيین نامه اجرایی بند (ه) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور

چ - کمیته: کمیته مدیریت و نظارت بر انتشار اوراق بیهاد، ریالی، موضوع جزء (۱) بند (۱) تبصره (۵) قانون:

ماده ۲ - در اجرای بند (الف) تبصره (۵) قانون، به بانی / ناشر اجازه داده می شود مبلغ یکصد هزار میلیارد (۱۰۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی به منظور اجرای طرح ها با تضمین خود منتشر نمایند. سهم بانی / ناشر به شرح جدول زیر تعیین می شود:

ردیف ذی نفعان موضوع بند (الف) تبصره (۵) مبلغ (میلیارد ریال) ۰

۱۰ / ۰۰۰ شرکت های تابعه وزارت نفت

۱۵/۰۰۰ نیرو وزارت تابعه های شرکت ۲

۳ شرکت های تابعه وزارت راه و شهرسازی

۴ شرکت های تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات ۱۰ / ۰۰۰

۵ شرکت های تابعه وزارت دفاع و بیشترانی نیروهای مسلح

۶۰۰۰ تجارت، معدن و صنعت وزارت تابعه های شرکت

۷ شرکت های تابعه وزارت جهاد کشاورزی

۸ شکت های تابعه وزارت ورزش و جوانان ۵/۰۰۰

۹۰ شکت های تابعه سازمان امنیت اتمی ایران

۱۰ شرکت‌ها، دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۷۰۰

۱۱ شرکت‌ها، دانشگاه‌ها و موسسات آموزش، عالم، و استهله به وزارت بهداشت، دیمان و آموزش، بنشک، ۷/۰۰۰

۱۲ شرکت های تابعه سازمان مسافت فرهنگ، صنایع دسته و گردشگری ۰۰۰/۲

١٠٠/٠٠٠ حجم کا

تبصره

- در صورت عدم جذب مبالغ پیش بینی شده مطابق جدول فوق توسط هر یک از بانی / ناشر یاد شده ، مبالغ توسط سازمان برنامه و بودجه کشور به سهم سایر دستگاه های مندرج در جدول فوق افزوده می شود .

ماده ۳ - هنگام واگذاری طرح (پروژه) هایی که مطابق این آیین نامه برای آنها اوراق مالی اسلامی منتشر شده است ، بر اساس قوانین و مقررات مربوط نسبت به تعیین تکلیف تضمین های آنها اقدام خواهد شد .

ماده ۴ - بانی / ناشر در چارچوب

مصوبات کمیته می تواند به منظور تأمین تمام یا قسمتی از منابع مالی مورد نیاز طرح های خود که حجم انتشار آن از سوی بالاترین مقام مجاز دستگاه اجرایی ذی ربط در چارچوب بودجه مصوب دستگاه مربوط در سقف جدول مذکور در ماده (۲) این آیین نامه به بانک مرکزی / سازمان اعلام می شود ، نسبت به تقاضای موافقت اولیه از بانک مرکزی / سازمان برای انتشار اوراق مذکور براساس قوانین و مقررات مربوط اقدام کند .

ماده ۵ - در اجرای بند (ب) تبصره (۵) قانون ، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است پس از دریافت درخواست سازمان برنامه و بودجه کشور ، به نمایندگی از دولت نسبت به انتشار اوراق مالی اسلامی ریالی و ارزی (استناد ، مشارکت و صكوك) برای اجرای طرح های تملک دارایی های سرمایه ای نیمه تمام و طرح های ساماندهی دانشگاه ها مندرج در پیوست شماره (۱) قانون تا مبلغ دویست هزار میلیارد (۰۰۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰) ریال با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام کند .

تبصره ۱ - سهم هر یک از دستگاه های

اجرایی از اوراق مذکور و عنوان طرح های ذی نفع موضوع این ماده توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و نوع اوراق موضوع این ماده توسط سازمان ، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی تعیین می شود .

تبصره ۲ - سازمان

برنامه و بودجه کشور موظف است اعتبارات لازم برای تسويه پرداخت های مرتبط با اوراق مالی اسلامی در سراسید های مقرر و هزینه های انتشار را طی ردیف خاصی در لوایح بودجه سالانه کل کشور منظور نماید .

تبصره

۳ - در صورت انتشار بخشی از اوراق مالی اسلامی موضوع بند (ب) تبصره (۵) قانون به شکل استناد خزانه اسلامی ، تمامی شرایط انتشار این استناد تابع آیین نامه اجرایی بند (ه) تبصره (۵) قانون خواهد بود .

ماده ۶ - بانی / ناشر مکلف است فهرست

طرح های منقادی استفاده از منابع حاصل از فروش اوراق مشارکت و یا صكوك را ظرف بیست روز پس از ابلاغ این آیین نامه از طریق بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی ربط جهت تصویب شورای اقتصاد ارایه نماید .

تبصره - طرح های موضوع ماده (۵) این آیین نامه از شمول این ماده مستثنی هستند .

ماده ۷ - اوراق فروش نرفته طرح های موضوع بندهای (الف) و (ب) تبصره (۵)
قانون ، قابل واگذاری به پیمانکاران ، مشاوران و تأمین کنندگان تجهیزات همان طرح ها در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرایی و ذی حساب مربوط و سازمان برنامه و بودجه کشور است .
اوراق واگذار شده قابل باخرید قبل از سرسید توسط بانک عامل نیست .

تبصره ۸ فهرست پیمانکاران ، مشاوران و تأمین کنندگان تجهیزات طرح موضوع این آیین نامه به همراه میزان مطالبات معوق آنها که به تأیید ذی حساب مربوط رسیده است ، برای اوراق موضوع بند (الف) تبصره (۵) قانون توسط بانی / ناشر و برای بند (ب) تبصره (۵) قانون توسط دستگاه اجرایی ذی ربط ، به بانک عامل / رکن بازار سرمایه ارایه می شود .

ماده ۸ - با ارایه مدارک و مستندات مورد درخواست بانک مرکزی و سازمان توسط بانی / ناشر ، موافقت اولیه
انتشار اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی ظرف مهلت قانونی صادر می شود و بانی / ناشر ظرف بیست روز از زمان دریافت موافقت اولیه مکلف به انتخاب بانک یا بانک های عامل / رکن بازار سرمایه خواهد بود .

ماده ۹ - بانک عامل موظف است ظرف بیست روز نسبت به بررسی طرح در چارچوب قوانین و مقررات و الزامات مربوط به اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی موضوع این آیین نامه اقدام نماید .

تبصره - طرح های موضوع ماده (۵) این آیین نامه از شمول این ماده مستثنی هستند .

ماده ۱۰ - بانک مرکزی پس از تأیید گزارش توجیه فنی ، اقتصادی و مالی طرح های تأیید شده توسط بانک عامل ، ظرف بیست روز شرایط انتشار اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی را اعلام می نماید .

ماده ۱۱ - انتشار اوراق مالی اسلامی به صورت الکترونیکی خواهد بود .

ماده ۱۲ - نرخ سود اسمی اوراق منتشره براساس مصوبات کمیته و مناسب با نرخ مصوب شورای پول و اعتبار تعیین می شود .

تبصره - فروش اوراق منتشره در بازار سرمایه به قیمت بازار (بنا به درخواست بانی / ناشر) مجاز است .

ماده ۱۳ - در اجرای بندهای (الف) و (د) تبصره (۵) قانون ، بانی / ناشر مکلف به تأمین وثائق و تضمین های مورد نظر بانک عامل / ضامن مورد تأیید سازمان است . در صورت عدم ایغای تعهدات بانی / ناشر در سرسیدهای مقرر ، بانک عامل / ضامن مورد تأیید سازمان مکلف است از محل وثائق مذکور رأسا اقدام نماید .

ماده ۱۴ - بانک عامل / رکن بازار سرمایه هیچ تعهدی برای پرداخت سودهای علی الحساب / پرداخت های مرتبط با صکوک در سرسید در صورت عدم تأمین وجه آن از سوی بانی / ناشر به دارندگان اوراق مشارکت و یا صکوک اسلامی واگذار شده به پیمانکاران ، مشاوران و تأمین کنندگان تجهیزات ندارد و صرفا پس از ضبط وثائق و دریافت وجه حاصل از ضبط تضمین اخذ شده موضوع ماده (۱۳) این آیین نامه امکان پرداخت اصل و فرع اوراق منتشره فراهم خواهد شد .

صدور مجوز نهایی انتشار اوراق مشارکت و یا صکوک اسلامی به بانک عامل / رکن بازار سرمایه ، عرضه اولیه این دسته از اوراق مشارکت و یا صکوک اسلامی در بازار پول / سرمایه در مدت زمان مقرر انجام می شود .

تبصره - با پذیرش این دسته از اوراق مشارکت و یا صکوک اسلامی در سازمان ، معاملات ثانویه آن تابع شرایط سازمان خواهد بود .

ماده ۱۶ - بانک عامل مکلف به درج عبارت **غیرقابل بازخرید**

قبل از سرسید در بانک عامل **در گواهی خرید اوراق مشارکت و یا صکوک اسلامی برای آن دسته از اوراقی که به پیمانکاران ، مشاوران و تأمین کنندگان تجهیزات مشمول این آیین نامه واگذار شده ، است .**

ماده ۱۷ - بانک مرکزی / سازمان مکلف است آخرین اطلاعات مربوط به عرضه اولیه اوراق مالی اسلامی را ماهانه به سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی ارایه نماید .

ماده ۱۸ - بانک عامل / رکن بازار سرمایه مکلف

است وجود حاصل از فروش اوراق مشارکت و یا صکوک اسلامی در هر مرحله را براساس فهرست ناشران مزبور ظرف یک هفته پس از تکمیل مستندات انتشار در خصوص بندهای (الف) و (د) تبصره (۵) قانون به حساب تمرکز وجوده شرکت های مزبور و شهرداری ها و سازمان های وابسته نزد خزانه داری کل کشور و در خصوص بند (ب) تبصره مذکور به ردیف شماره (۳۱۰۱۰۸) جدول شماره (۵) قانون واریز کند .

ماده ۱۹ - بازخرید اوراق موضوع بند (د) تبصره (۵) قانون قبل از سرسید توسط بانک عامل ممنوع است .

ماده ۲۰ - در اجرای بند (ح) تبصره (۵) و بند (و) تبصره (۱۶) قانون ، وزارت امور اقتصادی و دارایی

موظف است پس از دریافت درخواست سازمان برنامه و بودجه کشور ، به نمایندگی از دولت نسبت به انتشار اوراق مالی اسلامی با رعایت مقررات حاکم بر این آیین نامه و سایر قوانین و مقررات مربوط اقدام نماید .

ماده ۲۱ - انتشار صکوک اجاره موضوع این آیین نامه منوط به رعایت سایر قوانین و مقررات مربوط و به خصوص

آیین نامه اجرایی بند (ب) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ / ۴ / ۲۶ هـ مورخ ۴۱۸۴۸ شماره ۵۲۰۲۶ / ات ۱۳۹۴ و اصلاحات بعدی آن است .

ماده ۲۲ - سایر موارد پیش بینی نشده در این آیین نامه در خصوص نحوه واگذاری ، بازخرید و بازپرداخت اصل و سود اوراق

مشارکت و یا صکوک اسلامی حسب مورد تابع ضوابط و مقررات پیش بینی شده در آیین نامه اجرایی قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت و دستورالعمل صکوک اسلامی مصوب شورای پول و اعتبار / سازمان است .